

Hautamäki, Hintsala, Holm, Nygård, Paananen, Palomäki & Porri

MYRSKYn voimalla kohti PK- ja mikroyritysten muutoskykyä

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Yritysten
muutoskumppanina

centria
ammattikorkeakoulu

REACT-EU-hankkeet rahoitetaan osana Euroopan unionin COVID-19 -pandemian johdosta toteuttamia toimia.

Centria. Raportteja ja selvityksiä, nro 70.

Hautamäki, Hintsala, Holm, Nygård, Paananen, Palomäki & Porri
MYRSKYn voimalla kohti PK- ja mikroyritysten muutoskykyä

Centria-ammattikorkeakoulu, 2023.
Kokkola

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Yritysten
muutoskumppanina

centria
ammattikorkeakoulu

REACT-EU-hankkeet rahoitetaan osana Euroopan unionin COVID-19 -pandemian johdosta toteuttamia toimia.

Alkusanat	3
SILMU-labrasta Makerspaceksi	4
Centria TALK -konsepti on herätetty henkiin!.....	10
Digihankkeiden tuotteistamisen polun kehittäminen yritysten kanssa.....	20
SILMU ja Makerspace hyvinvointi- ja terveysteknologiaverkoston työpajassa.....	24
Hankkeen näkyvyyttä yrityksille.....	26
Boost - konseptin kehittäminen	28
Mikro-opinnot	30
Tekoälytyöpajat yrityksille	32

MYRSKYn jälkeen on poutasää!

Me MYRSKYläiset voimme todeta tässä vaiheessa vuotta, vähän hengästyneinä, että on ollut melkoisen tehokas vuosi! Hankkeemme osoittautui nimensä veroiseksi. 1.11.2022-31.12.2023 välisenä aikana olemme yhteistyössä 22 ammattikorkeakoulun kesken keskittyneet tiiviisti edistämään yritysten uudistumista vahvasti muutoksen alla olevassa toimintaympäristössä, teemmällä paremmin heille näkyväksi maakuntien ammattikorkeakoulujen vahvaa TKI-osaamista sekä koulutusta. Koko tämän valtakunnallisen yhteistyön suunnittelu on lähtenyt liikkeelle siitä, että koemme tärkeäksi saada tutkimustiedon ja osaamisen ohjattua jatkuvasti paremmin yritysten käyttöön sekä tuoda yritykset paremmin tietoisiksi tarjoamistamme mahdollisuuksista.

MYRSKY-hankkeessa on kartoitettu yritysten tarpeita, kerrottu ammattikorkeakoulujen tarjonnasta somessa, erilaisilla mainoskampanjoilla ja jalkautamalla yritysten pariin eri tavoin. Centrian toimialueella yrityksiä on sparrattu työpajoissa mm. palvelumuotoilussa, tulevaisuusajattelussa, etätöiden kehittämisessä, tekoälyssä ja strategian työstämisessä. Näillä toimilla olemme kehittäneet yritysten ja niiden henkilöstön osaamista sekä kykyä sopeutua erilaisiin muutostilanteisiin, esimerkiksi Covid-19-pandemian aiheuttamasta kriisistä johtuneessa muutuneessa toimintaympäristössä.

Nyt hankkeen päättyessä voimme todeta tyytyväisinä, että olemme saavuttaneet asetetut tavoitteet ja onnistuneet myös katsomaan pidemmälle kuin vain tämän vuoden aikaista toimintaa. Kuvaamme tässä raportissa hankkeen keskeisiä tuloksia ja omia kokemuksiamme työskentelystä yritysten kanssa. Nämä kehittämistyön tulokset ja yritysten kanssa tapahtunut verkostoituminen jatkuvat myös tämän vuoden jälkeen.

Toivotan teille koko MYRSKY-hankkeen tiimin puolesta antoisia lukuhetkiä!

Johanna Hautamäki,
projektipäällikkö

SILMU-LABRASTA MAKERSPACEKSI

Johanna Hautamäki

Kokeilevaa kehittämistä työelämän ja opiskelijoiden tarpeiden pohjalta

MYRSKY-hanketta suunniteltaessa SILMU-labran toiminta valittiin Centrian yhdeksi keskeiseksi ammattikorkeakoulukohtaiseksi kehittämisaiheeksi. Aiemmassa yhteistyössä työelämän kanssa on noussut esille tarve kehittää osallistavaa organisaatiokulttuuria yrityksissä sekä hyödyntää palvelumuotoilua digitaalisen muutoskyvykkyyden ja yritysten toiminnan kehittämiseksi ja tähän haluttiin osaltaan SILMUa kehittämällä vastata. Hankkeessa tämän toiminnan kehittäminen yhdistyy osaksi toteutettavia yritysten sparraustyöpajoja. Näissä työpajoissa yritykset pääsevät hyödyntämään SILMU-labran laitteistoa ja menetelmiä palveluidensa ja toimintamalliensa kehittämiseksi. Erilaiset osallistavat ja prototypoivat menetelmät ovat tässä työskentelyssä avainasemassa. Yrityksillä on usein tarve kerätä tietoa omasta organisaatiosta esimerkiksi strategiaprosessien pohjaksi, organisaatiokulttuurin kehittämiseksi sekä palveluiden ja tuotteiden kehittämiseksi kaikista näkökulmista. Tällaisen tiedon kerääminen edellyttää osallistavia menetelmiä, joiden pohjalta SILMU-labran toiminta rakentuu.

KUVA 1: Kuva ensimmäisestä SILMU-labrasta vuodelta 2015. (kuva Johanna Hautamäki)

MYRSKY-hankkeen hankesuunnitelmassa linjattiin SILMU:n toimintaa seuraavalla tavalla:

”SILMU-labra toimii kehittämisympäristönä mikro- ja pk-yritysten palveluiden ja tuotteiden sekä työntekijäkokemuksen ja strategisen tason kehittämisessä. Menetelminä hyödynnetään muun muassa simulaatiota eri muodoissa, palvelumuotoilua, empatiamenetelmiä, tulevaisuussuuntautuneita menetelmiä sekä erilaisia prototypoinnin muotoja. Rakentamalla työntekijälähtöistä aktiivista innovaatiokulttuuria yrityksissä voidaan tukea organisaation ja sen henkilöstön resilienssiä.”

Hankkeen aikana on ollut tavoitteena integroida SILMU vahvemmin osaksi Centrian monialaisia TKI-tiimejä huomioiden palvelumuotoilun kehitystä sekä vahvistaen verkostoja. Tällä tavoin on mahdollista tulevaisuudessa vastata paremmin myös laajemmin alueen organisaatioiden kehittämishaasteisiin ja elin ikäisen oppimisen tarpeisiin, Centrian sisäisten tarpeiden lisäksi. SILMU-labra pitää sisällään fyysisen kehittämisympäristön sekä toimintamallin ja työskentelymenetelmiä. MYRSKY-hankkeen aikana kehittämisessä on tehty yhteistyötä Polku IT-yrittäjyyteen -hankkeen kanssa. MYRSKY:ssä on keskitytty toimintamalliin ja menetelmäosaamiseen, Polku -hankkeessa on tehty puolestaan kehittämisympäristöön liittyviä laiteinvestointeja.

Jatkuvasti kehittyvä toimintamalli

SILMU-labran kehitys on aloitettu Centrialla palvelumuotoilun näkökulmasta vuonna 2015 yhteistyössä Lapin yliopiston SINCO-labran kanssa. Kyseessä on ollut sekä fyysisen toimintaympäristön että siihen liittyvän menetelmäosaamisen ja sisällön kehittämistä. Kehittämisprosessi on ollut alusta asti kokeilevaan kehittämiseen perustuva ja tulevia tarpeita ennakoiva. Tavoitteet ovat pohjanneet Centrian strategiaan ja alueen yritysten tarpeisiin. Kokeilevaa kehittämistä on tehty opetuksen kanssa yhteistyössä toteutetuissa piloteissa sekä yrityscaseissa eri hankkeiden parissa. Uusia menetelmiä on kehitetty suoraan esille tulleisiin tarpeisiin perustuen, kuten myös laitehankintoja on tehty vastaamaan uusia esille nousseita tarpeita.

MYRSKY-hanketta aloitettaessa myös SILMU-labran kehittämisessä alkoi uusi vaihe, tiiviimpi yhteistyö ja tilan yhdistyminen IT-opetuksen ja muiden hankkeiden kanssa. Aiemmin yhteistyötä on tehty erilaisten case työskentelyjen muodos-

KUVA 2. Hanketta aloitettaessa käyttöön saatiin perusmuotoinen luokkatila, josta lähdettiin muokkaamaan SILMU-labralle soveltuvaa ympäristöä. (kuva Johanna Hautamäki)

sa, mutta nyt tällä tiiviimmällä yhteistyöllä saadaan kasvatettua laajempaa osaamispääomaa Centrian sisällä. Laitteiston päivittäminen ja toimintamallin kehittäminen monialaisemmin luovat jatkossa paremmat toimintaedellytykset. Tiiviimpi integrointi osaksi eri TKI-tiimien kehittämistyötä ja opetusta edistää Centrian edellytyksiä palvella alueen yrityksiä entistä paremmin. Laitteiden päivitys ja menetelmien kehittäminen etenivät rinnakkaisina prosesseina.

Hankkeen aikana on toteutettu sparraustyöpajoja yrityksille erilaisilla ajankohtaisilla teemoilla. Aluksi suunniteltiin neljän sparraustyöpajan sarja yrityksille ja tarkoituksena oli, että niitä toteutettaessa saataisiin myös yrityksiltä palautetta ja ideoita siitä minkälaisia työpajoja hankkeen puitteissa olisi tarve toteuttaa. Ensimmäisen neljän työpajan teemoja olivat tulevaisuustyöskentely, osallistava etätöiden kehittäminen sekä palvelumuotoilua yrityksille 1&2. Sparraustyöpajojen pohjalta kartoitettiin SILMU-labran menetelmäpankkia sekä kartoitettiin yritysten tarpeita ja toiveita. Tältä pohjalta syksyn aikana lisättiin tarjontaan vielä palvelumuotoilua yrityksille 3, strategiatyöskentelyä sekä tekoälytyöpajoja lähi- ja etätoteutuksina.

Makerspace – Make ideas and experiences into reality!

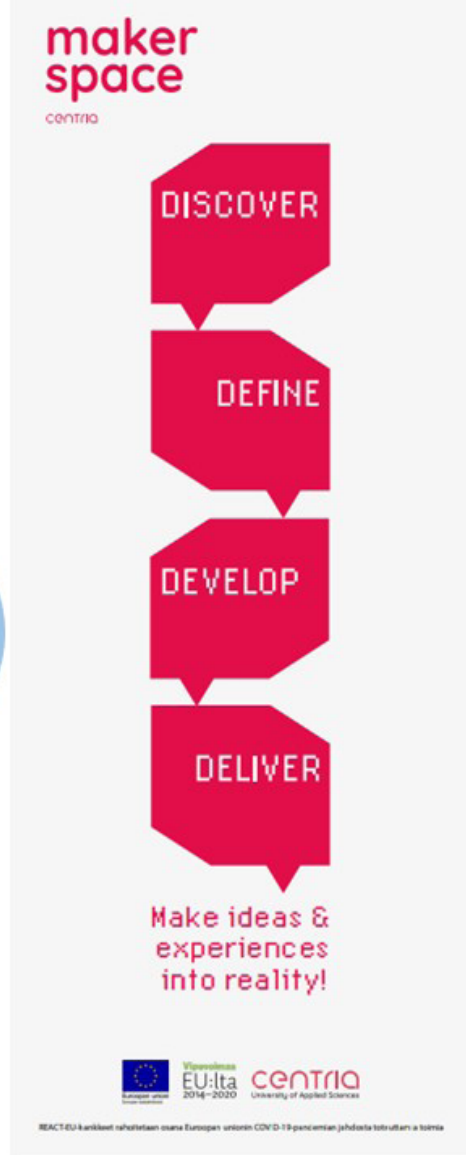
Hankkeen aikana SILMU-labran toimintaa kehitettiin kolmella eri osa-alueella.

1. Laitteiden päivittämistä valmisteltiin yhteistyönä tietohallinnon ja Polku IT-yrittäjyyteen hankkeen kanssa.
2. Menetelmäosaamista kehitettiin yritysten sparraustyöpajoissa ja näitä kokemuksia hyödynnettiin myös laitepäivityksiä suunnitellessa.
3. Uuden yhteistyömallin kehittäminen IT-opetuksen ja muiden hankkeiden kanssa. Vuoden 2023 aikana on käyty useita linjaavia ja ideoivia keskusteluja siitä mihin suuntaan yhteistyötä voisi kehittää ja mikä on yhteinen punainen lanka toiminnassa.

KUVA 3. Yritykset ja Centrian asiantuntijat palvelumuotoilun työpajassa (kuva Kirsi Palomäki)

Eri toimijoita yhdistäväksi tekijäksi löytyi lopulta erilaisten kokemusten ja elämysten prototypointi. Kehittämisprosessien eri vaiheissa on tarpeita erilaisille tavoille prototypoida palveluita, tuotteita ja niiden käyttökokemuksia tai elämyksiä. Alkuvaiheessa tarvitaan quick'n dirty - tyyppistä nopeaa visualisoivaa prototypointia, kun taas prosessin edetessä voidaan tarvita varsin pitkällekin vietyjä virtuaalisia tai fyysisiä toiminnallisia prototyyppijä. Tarpeena voi olla luoda jotain visuaalista, joka toimii kommunikation välineenä tai kokemuksellista, jotta voidaan testata asiaa käytännössä tai luoda empatiaa käyttötilannetta tai käyttäjää kohtaan. Kaikkia toimijoita yhdistäväksi ja toimintaa kuvaavaksi nimeksi valittiin Centria Makerspace.

KAAVIO 1. Hahmotelmaa SILMU-labran uudesta toimintamallista osana Centrian uutta Makerspacea. Kuvassa näkyvä Logo ja oikean reunan visuaalinen ilme ovat vielä luonnosvaiheessa.

MYRSKY-hankkeen aikana on päästy tässä SILMU:n uudessa kehitysvaiheessa hyvin vauhtiin. Laitteiden päivitys on saatu tehtyä ja niitä on päästy jo testailemaan yritysten kanssa. Menetelmien osalta saatiin kerättyä aineistoa ja tunnistettua yritystarpeita. Yhteistyöllä Makerspacesta kasvaa tulevaisuudessa kokeilevan kehittämisen avulla monialainen luovuuteen ja kokeiluihin innostava tila. Pääset tutustumaan tilaan virtuaalimallin avulla, linkki löytyy tämän artikkelin lopusta. Tällä hetkellä varusteisiin kuuluvat esimerkiksi palvelusimulaatiolaitteisto, VR-laitteita, ajosimulaattori sekä Health Lab kautta erilaisia terveydenhoitoalan teknologian uusia välineitä. Käytössä on myös erilaisia työpajatarvikkeita kuten palvelumuotoilun menetelmäpohjia, erilaisia piirtämisvälineitä ja rakentelutarvikkeet kuten legot ja arduinot. Kiinnostavana osana erilaisten kokemusten prototypointiin kuuluvat myös empatiakokeilutarvikkeet, joiden välineistöä tullaan kasvattamaan myös jatkossa.

Makerspacen kehittäminen jatkuu myös tulevaisuudessa tilan eri toimijoiden yhteistyönä ja osaamispääomaa ja laitevalikoimaa tullaan kasvattamaan mm. uusien hankkeiden kautta. Yhtenä keskeisenä osana on Centrian henkilöstön, opiskelijoiden sekä työelämän edustajien osaamisen ja kokeiluinnostuksen kasvattaminen. Avoimen labratilan avulla vastataan sekä opetuksen, työelämän että TKI-toiminnan tarpeisiin myös tulevaisuudessa.

Virtuaalimalli Centran Makerspacesta:
<https://my.matterport.com/show/?m=7E5YFBWty6k>

Centrian Makerspacen nettisivut:
www.centria.fi/makerspace

CENTRIA TALK -KONSEPTI ON HERÄTETTY HENKIIN!

Kirsi Palomäki

Myrskyhankkeessa toimintasuunnitelmaan kirjattiin Centria talks konseptin kehittäminen. Käytännössä se tarkoitti aiemmin käytössä olleen konseptin henkiin elvyttämistä ja jatkojalostamista. Joitain vuosia aikaisemmin Centrialla on toiminut vastaava Centria TALK -tapahtumasarja. Centria TALKS toi aiempina vuosina yhteen yrityksiä sekä Centrian henkilökuntaa ja opiskelijoita, aina jonkun ajankohtaisen teeman äärelle.

Korona aikana TALKsit, kuten kaikki muukin vuorovaikutteinen kohtaaminen, keskeytyivät. Nyt ihmisten kanssakäymistä rajoittaneen koronapandemian jälkeen tuntui, että aika oli oikea elvyttää yhteisten kohtaamisten sarja uudelleen. TALKsien elvyttäminen ja kehittäminen saatiin Myrsky hankkeessa syksyn aikana hyvin käyntiin.

Kaikkien TALKsien haluttiin olevan luonteeltaan rentoja ja helposti lähestyttäviä, lämminhenkisiä ja kutsuvia. Kuin olohuone, jossa on upottavia sohvaryhmiä ja kodikkaasti loimottava takkatuli, ehkä toisesta huoneesta kuuluvaa kevyttä musiikkia taustalla.

TALKsien sisältö oli Myrsky-hankkeen toimesta kaikissa luonteeltaan samantyyppinen. Luonnollisesti hankkeen esittelyt ja tarjonta käytiin läpi huolella kaikissa tilaisuuksissa, koska halusimme käyttää tilaisuuksia tiedostuskanavamme Myrsky hankkeessa. Sen lisäksi tarjolla oli asiasisältöä tilaisuuden teemaan sopivalla tavalla. Hyödynsimme tilaisuuksissa myös muita kuin Centrian asiantuntijoita, jotta saisimme niin ikään alueen yrityksiä ja osaavia ihmisiä nostettua framille. Halusimme ehdottomasti myös, että keskusteluille, tutustumisille ja verkostoitumisille olisi luontevasti mahdollisuus ja myös riittävästi aikaa, joten päädyimme järjestämään tarjolle pientä syötävää. Pur-tavan äärellä kielen kannat saatiinkin käyntiin ja tilaisuuksissa käytiin lukuisia polveilevia keskusteluja ja luotiin uusia yhteyksiä. Hankkeen toimijoina olimme verkostoitumisessa aktiivisesti mukana ja vuorovaikutuksen tuloksena kehitettiin asiakaslähtöisesti myös hankkeen tarjontaa.

Suunnitteilla oli Myrskyssä kaiken kaikkiaan 7 eri tilaisuutta, joista vain yksi peruttiin vähäisen ilmoittautuneiden määrän vuoksi. Vaikka nämä 6 tilaisuutta järjestettiin aikataulullisen tiukkuuden takia melko lyhyellä aikajänteellä, onnistuttiin houkuttelemaan mukaan toisistaan poikkeavia kohderyhmiä varsin onnistuneesti.

KUVA 4. HR-talk @ Centria with Henry ry Pohjanmaa-tilaisuus Kokkolassa. (kuva Kirsi Palomäki)

KUVA 5. PK-yritysten strategiatyöpaja Kokkolassa. (kuva Kirsi Palomäki)

After work tilaisuuksina järjestettiin:

- Kokkolan Yrittäjät goes Centria RDI-Talks – Kokkola 3.10.2023
- AI Talks – Pietarsaari 12.10.2023
- MiB Keski-Pohjanmaa goes Centria RDI-Talks 24.10.2023 Peruttiin vähäisen osallistujamäärän takia
- Centria RDI-Talks – Ylivieska 9.11.2023

Aamiaistilaisuuksina järjestettiin:

- HR-Talk @ Centria with Henry ry Pohjanmaa – Pietarsaari 7.11.2023
- HR-Talk @ Centria with Henry ry Pohjanmaa – Kokkola 14.11.2023
- SecTALK Pietarsaari – 16.11.2023

Tekoäly tuotannossa

Myrskyssä ensimmäistä Talk tilaisuutta lähdettiin suunnittelemaan yhdessä InnoCluster hankkeen kanssa jo ennen kesää. Tilaisuuden toteutuspaikaksi valikoi Pietarsaari ja teemaksi päätettiin varsin ajankohtaisesti valita tekoäly. Tekoälyä lähestyttiin AI Talkissa teollisen tuotannon näkökulmasta, joka poikkesi tapahtumahetkellä valtavirran tuottaman tekoäly sisällön valtavirrasta. Tapahtumassa oli puheenvuoroja sekä alueen yrityksistä, jotka nyt jo hyödyntävät tekoälyä tuotannollisissa tarkoituksissa tai sovelluskehityksessä, että Centrian asiantuntijalta. Centrian tekoälyasiantuntija viitoitti tämän hetkisiä, mutta myös kiivaalla tahdilla kehittyvän, tekoällyn tuomia mahdollisuuksia tulevaisuudessa. Pietarsaaren vahvan kaksikielisyyden takia tilaisuuden puheenvuoroja oli tarjolla sekä suomen- että ruotsinkielellä.

KUVA 6. SecTALK-tilaisuus Pietarsaarella. (kuva Kirsi Palomäki)

Yrittäjät goes Centria RDI-TALKS

Myöhemmin suunniteltu, mutta syksyn ripeän aikataulun takia AI TALKkia aikaisemmin toteutettu ensimmäinen yrittäjille suunnattu Kokkolan Yrittäjät goes Centria RDI TALKS järjestettiin lokakuun alussa.

Tilaisuuteen saatiin 11 ilmoittautumista, mutta osallistujamäärä oli hieman maltillisempi. Tilaisuudessa esiteltiin totta kai Myrskyn toimintaa, mutta kerrottiin myös geneerisemmällä tasolla Centrian hanketoiminnasta, johon haluttiin innostaa mikro- ja PK-yrityksiä, mutta myös yksinyrittäjiä mukaan. Tilaisuuden lopuksi verkostoiduttiin kevyen iltapalan äärellä. Vapaan keskustelun aikana juteltiin mm tulossa olevista tilaisuuksista ja kuultiin yrittäjien tarpeista hanketoimintaa kohtaan, mm tavoista viestiä Centrian tarjonnasta heidän suuntaansa, niin että tieto löytää oikeiden ihmisten luo.

Saamantyyppistä kokonaisuutta suunniteltiin myös Mother in Business järjestön kanssa vielä lokakuun lopussa otsikolla: **MiB Keski-Pohjanmaa goes Centria RDI-TALKS**. Tilaisuus osui kuitenkin harmillisesti toisen alueen tapahtuman kanssa samalle illalle ja jouduttiin siksi lopulta perumaan vähäisen osallistujamäärän takia.

Ylivieskassa järjestettiin **Centria RDI-TALKS** marraskuun 9. niin ikään after work -tyyppisenä iltatilaisuutena. Tilaisuutta suunniteltiin ja aikataulutettiin Ylivieskan Yrittäjien kanssa yhteistyössä. Some-kampanja ei tämän tilaisuuden osalta ollut aivan yhtä onnistunut kuin tavanomaisesti. Osallistujia saatiin lopulta paikalle vähän, mutta se ei vähentänyt tilaisuuden hyödyllisyyttä. Uskoaksemme tilaisuus poiki hankkeen järjestämiin tekoäly koulutuksiin, juuri Ylivieskaan ennätys suuren ilmoittautuneiden joukon. Lisäksi Ylivieskassa kiinnostavaksi ja hyödylliseksi koettiin mahdollisuus vierailuun ja kuulla laboratorioden toiminnasta. Ainakin yksi testausyhteistyö syveni vierailun ansiosta. Lisäksi mukana olleiden alue- ja yrityskehittämisen toimijoiden tietoisuus Centrian laboratorioden mahdollisuudesta saattaa kantaa hedelmää vielä tulevaisuudessa.

Yrityksille järjestettiin myös kyberturvallisuus teemainen SecTALK Pietarsaarella 16.11. aamiaistilaisuutena. Saimme ilahduttavasti myös hieman kansainvälisiä opiskelijoita mukaan tilaisuuteen, koska tilaisuuden kieli oli kokonaan englanti. SecTALK oli sulavalinjaisen yhteistyön hedelmä, sillä järjestelyissä olivat mukana peräti 4 eri hanketta, Myrskyn lisäksi; Issues, Sustainable ja Deetechtive. SecTALK oli myös ainoa tilaisuus, joka järjestettiin hybridi-muotoisesti. Se olikin loistava valinta sillä lopuviimeksi kaikki tilaisuuden esiintyjät olivat joko suunnitellusti tai yllättäen olosuhteiden pakosta etänä. Tilaisuuden live-katso-mo oli Centrian tiloissa Campus Allegrolla. Tilaisuudessa selvästi kohtasivat sekä ennestään tutut että tuntemattomat osallistajat toisiaan. Puheenvuorot myös herättivät vilkkaan keskustelun eri asiantuntijoiden välillä.

Verkostojen voimaa

Henry ry:n Pohjanmaan toimijoiden kanssa keksittiin järjestää heidän vuosittainen lähitapaamisensa Myrsky hankkeessa Centria TALK -konseptin sateenvarjon alla. Yksi hankkeen toimijoista on kuullut vuosia henkilöstöammattilaista Henry ry -verkostoon ja idean kipinä roihahti liekkiin heti ensimmäisestä puhelusta Pohjanmaan Henry ry:n tarmokkaille puuhanaisille.

Koska Pohjanmaan Henry ry:llä oli tavoitteena järjestää ammiaistilaisuuksien sarja, Myrsky-hanke tarjoutui osallistumaan toteutukseen kampuksillaan Kokkolassa ja Pietarsaassa seuraavasti:

HR-TALK @ Centria with Henry ry Pohjanmaa - Pietarsaari
7.11.2023

HR-TALK @ Centria with Henry ry Pohjanmaa - Kokkola
14.11.2023

Yhdistyksen toiminta on Kokkolassa ollut pitkän aktiivista, mutta Pietarsaaren toimintaa on ollut ja myös jatkossa on tarpeen kehittää. Tämä näkyi tilaisuuksien osallistujamäärissä, sillä Kokkolaan ilmoittautuneita saatiin kaikkiaan reilusti yli 20, kun Pietarsaaren tilaisuuden osalta jäätiin alle puoleen tästä. Pietarsaaren tilaisuutta markkinoitiin kaupungin vahvan kaksikielisyuden takia sekä suomen että ruotsin kielellä. Kiinnostavaa oli, että Centria onnistui saamaan Pietarsaaren osallistujia myös Kokkolasta. Onneksi siis tarjolla olivat molemmat tilaisuudet eri ajankohtina.

Erityisesti Kokkolassa palautevuorovaikutuksen puheenvuoro synnytti vilkkaan keskustelun tilaisuuteen osallistuneitten HR-ammattilaisten kesken. Selkeästi tilaisuudet onnistuivat tuottamaan lisäarvoa, sillä HR-työn luonteen vuoksi, työssä vastaan tulevia tilanteita ei aina ole mahdollista purkaa keskustellen oman organisaation sisällä. Siksi verkostoituminen oman alan ammattilaisiin koettiin mielekkääksi. Sillä tavoin HR-ammattilaisen oma turvaverkko kasvaa ja kehittyy.

Juurruttaminen jatkuu

Centria TALKS konseptia aiotaan jatkaa vuonna 2024 Centrian uusien, toimintaansa aloittelevien tutkimusryhmien toimesta. Myrsky-hankkeen toimijat ovat mielellään myös jatkossa mukana suunnittelemassa ja jatkokehittämässä, mutta toivottavasti myös juurruttamassa Centria TALKSeja pysyväksi vuorovaikutuksen muodoksi lähivuosina. Tapahtumasarjan vakiinnuttaminen vie todennäköisesti melko pitkään, uskoaksemme vuosia, mutta pitkäjänteisellä työllä niin väistämättä käy. Ainakin mikäli ytimessä ovat ajankohtaiset teemat ja rennot kohtaamisen mahdollisuudet.

KUVA 7. Centria RDI-TALKS-tilaisuus Ylivieskassa. (kuva Kirsi Palomäki)

Centria TALKS -tilaisuudet olisivatkin oivallinen tapa viestiä yrityksille ja sidosryhmille Centrialla tarjolla olevista sisällöistä, mutta myös hankkeiden tuottamista tuloksista ja aikaansaannoksista. Olisi hienoa voida nostaa myös hankkeiden kautta erityisesti pienempiä ja suurelle yleisölle tuntemattomampia toimijoita esiin. Kuten vaikkapa Natural Indigo, jonka perustaja Pasi Ainasoja kävi inspiroimassa Centria RDI -tilaisuudessa Ylivieskassa kuulijoita. Hänen puheenvuoronsa otsikko oli ”Morsingon matka”, joka oli todenmukainen tarina yrittäjyydestä, mutta kaikessa raa’assa inhimillisyydessä sykkähdyttävän innostavaa kuultavaa. Hänen tarinansa opetus oli se, että voi joko onnistua tai oppia, mutta on jaksettava uskoa siihen, että sinnikkyys lopulta palkitaan.

Sidosryhmät ja verkostot

Hanketoimijoille ensisijaisen tärkeää on kyky verkostoitua, laajasti ja monipuolisesti. Siinä auttaa monipuolinen kokemustausta ja ura, jonka varrelta matkaan on jäänyt hyvänpäivän tuttuja eri aloilta ja tehtävistä. Avoimuus ja terve uteliaisuus ovat hyviä ominaisuuksia hankkeiden asiakasrajapinnoissa työskenteleville henkilöille. Näitä taitoja kannattaa hyödyntää työajalla, mutta harkiten myös työajan ulkopuolella. Väheksyä ei pidä nimittäin myöskään vapaa-ajalla rakennettuja harrastuspiirien verkostoja, sillä vaikkapa kädentaitojen harrastamisen parissa voi kertoilla niin ikään esimerkiksi tulossa olevista tapahtumista

KUVA 8. Strategiapäivä Lohtajalla. (kuva Kirsi Palomäki)

ja innostaa kohderyhmään kuuluvia kanssaharrastajia mukaan. Yrityksien hankkeeseen houkuttelussa mukaan toimintaan, vertaissuosituksilla on painavampi arvo kuin pelkillä some-markkinointi kampanjoilla. Silloin henkilökohtaiset suhteet ovat kovaa valuuttaa ja kannattaa hyödyntää.

Hankkeen toiminnan pariin saatiin lopulta houkutelua huomattavasti odotettua suurempi osallistujajoukko eri toimialojen ja kokoluokkien yrityksistä. Ylivoimaisesti eniten osallistujia saatiin hankkeen kohderyhmän yrityksistä, eli mikro- ja PK-sektorilta. Oli hienoa, kun mukana oli mukavasti myös yksinyrittäjiä, sillä erityisesti heille mielekästä tuntui olevan vertaiskeskustelut muiden yrittäjien kanssa. Hankkeen annin; koulutusten, työpajojen ja tilaisuuksien, lisäksi kaikissa yhteen tulemisissa tärkeässä roolissa olivat myös keskustelut ja vertaisoppiminen muiden osallistujien kanssa. Yhdessä oivallettiin ja oivallutettiin, kukin oman kokemus- ja osaamistautaan kautta. Muiden kokemuksista oppiminen onkin hankkeiden parasta antia.

Koimme hankkeessa mielekkääksi tehdä yhteistyötä mm Kosekin ja Viexpon kanssa. Uskoaksemme heidän kanssaan yhteistyötä tuotti juuri viestinnällinen lisäarvo; heidän avullaan tavoitimme uskoaksemme suuremman yritysryppään, kuin meillä olisi yksinään Centrian omin avuin ollut mahdollista. Hyödynämme mielellään hyvää yhteistyötä myös jatkossa.

Minä tunnen kuinka vauhti kiihtyy

Myrskyn toiminta lähti keväällä käyntiin kenguru-bensalla ja vastassa oli alussa monenlaisia haasteita. Elokuussa me hanketoimijat olimme vielä pikkuisen huolissaan siitä saammeko vaaditut indikaattorit haalittua kasaan syksyn aikana. Käärimme kuitenkin hihat ja ryhdyimme hommiin! Suunnittelu ja toteutus punoutuivat yhteen tiukaksi vyyhdiksi ja viikot lensivät kuin siivillä. Kun joulukuussa ehdimme lopulta hieman hengähtää ja ynnätä tilannetta, yllätyimme itsekkin, miten paljon olimme niin lyhyessä ajassa saaneet aikaan.

Tapasimme paljon kohderyhmään kuuluvia yrityksiä eri yrityksissä. Osallistuimme soveltuvilta osin myös muiden hankkeiden tapahtumiin, jotka nekin ilahduttavasti tuottivat ideoita ja generalisoituivat tekemiseksi. Tästä esimerkkinä oli ensimmäinen Centria RDI TALKS Kokkolassa. Idea syntyi kohtaamisesta ja keskusteluista toisen hankkeen tapahtumassa.

Kuulostelimme jatkuvasti korvat höröllä millaisia akutteja ”tässä ja nyt” -tarpeita kohderyhmäämme kuuluvilla mahtaisikaan olla. Sen jälkeen tutkimme olisiko meillä edellytyksiä vaaditulla toteutusaikataululla lähteä näihin esitettyihin tarpeisiin vastamaan. Toiveista valikoitiin toteutettavaksi ne, jotka pystyttiin rakentamaan nopeasti, mutta laadusta tinkimättä.

KUVA 9. PK-yritysten strategiatyöpaja Kokkolassa. (kuva Kirsi Palomäki)

Lyhyellä aikataululla rakennettiin sekä puolen- että koko päivän strategiatyöpajat että tekoälyä yrityksille -koulutukset. Tekoälyyn liittyvää tarjontaa on ollut erilaisten webinaarien muodossa runsaasti, mutta suurin osa tarjonnasta on edellyttänyt aiempaa tekoälyn käyttöä ja harrastuneisuutta tekoälyn parissa. Eräs yksinyrittäjä pohti millaisia arjen helpotuksia tekoälyllä voisi itselleen saada, mutta hän koki vaikeaksi lähteä alkeista liikkeelle itsenäisesti. Tähän tarpeeseen vastasi koulutus, jossa annettiin eväitä lähteä tutustumaan tekoälytyökalujen tarjontaan ohjatusti. Raapaisimme pintapuolisesti sekä teksti- että kuvatyökalujen käyttöä. Kaikille osallistujille varmasti kirkastui koulutuksien myötä, miten monipuolinen mahdollisuuksien avaus on tarjolla ja rajoite käytölle on mielikuvitus.

Markkinointi

Ilman somea emme olisi pystyneet viestimään hankkeen tarjonnasta kattavasti kohderyhmälle. Teimme jonkin verran kohdennettua sähköpostimarkkinointia, mutta tehokkain kanava tavoittaa kohderyhmää olivat eri some-kanavat tai viestit somen kautta. Toteutimme sekä maksullisia some-kampanjoita että kirjoittelimme kevyitä postauksia eri some-kanaviin hanke-toimijoina jakeen samalla tietoja tapahtumista.

KUVA 10. Lohtajalla nautittiin Sotkun munkkeja (kuva Kirsi Palomäki)

KUVA 11. Tilaisuuksien tarjoilut saivat osallistujilta kiitosta. (kuva Kirsi Palomäki)

Toteutimme myös markkinointitarkoituksessa uutiskirjeen, joka lähetettiin 6.11. suurella jakelulla sekä kaikille hankkeeseen jo siihen mennessä osallistuneille että potentiaalisille uusille osallistujille. Uutiskirje saatiin kreivin aikaan liikkeelle, sillä edessä oli tuossa kohtaa vielä runsaasti tarjontaa, mm suuri osa TALKS-tilaisuuksista, Tekoälyä yrityksille -koulutukset ja strategiapäivä Lohtajalla puolustusvoimien ampuma- ja harjoitusalueella Vattajanniemessä.

DIGIHANKKEIDEN TUOTTEISTAMISEN POLUN KEHITTÄMINEN YRITYSTEN KANSSA

Tuomas Paananen

MYRSKY-hankeen yhtenä tavoitteena oli selventää hanketulosten tuotteistamisen polkua yhdessä yritysten kanssa. Tavoitteenamme oli oppia toisiltamme, kuinka tuloksellisuus käsitetään, miten se syntyy ja millaisilla keinoilla voimme yhdessä tukea hanketulosten kaupallisuutta. Toimien tarkoituksena on parantaa tulosten kaupallisuutta lisäten yritysten kilpailukykyä lyhyellä aikavälillä ja rakentavan perustan pitkäaikaiselle kasvulle. Järjestämiemme työpajojen ajatuksena oli keskustelujen kautta löytää nykyisen hanketoiminnan haasteet tulosten ideointivaiheeseen, jatkokehittämiseen ja löytää ratkaisuja, jotka auttavat pk-yrityksiä löytämään valmistuneita tuloksia sekä hyödyntämään ammattikorkeakoulujen tuottamaa tietoa parantaakseen omaa liiketoimintaansa.

Hanketulosten ja vaikuttavuuden vahvistamiseksi ammattikorkeakoulujen sisäisiä prosesseja kehittämistoimenpiteiden suunnittelusta tulosten levittämiseen on kehitettävä niin, että skaalautuvuutta, kaupallistamista ja yleistä levittämistä tuetaan koko prosessin ajan. Tutkimalla ja kehittämällä uusia toimintoja sekä

KUVA 12. Digi-työpaja Kokkolassa. (kuva Kirsi Palomäki)

tukemalla hankkeissa syntyvien kaupallisten tulosten tunnistamista hanketukiprosessin odotetaan tehostavan tuloksellisuutta.

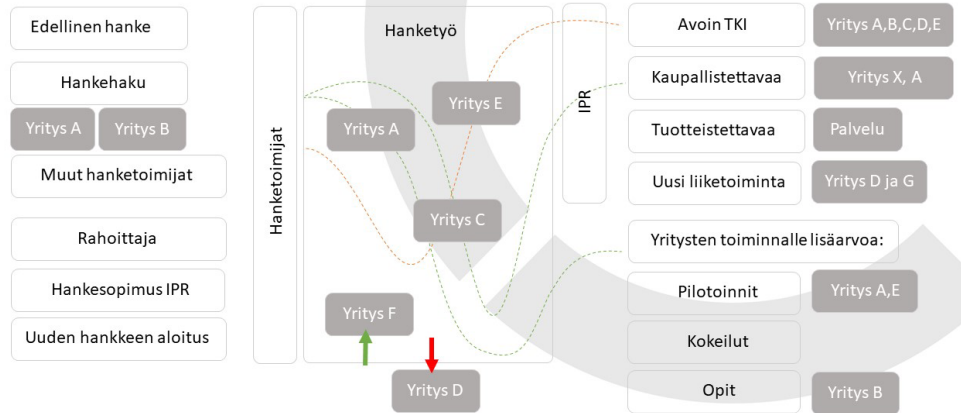
Työpajakokonaisuuden ensimmäisessä vaiheessa tavoitteenamme oli avata hankeprosessin nykyiset toimintamallit yhdessä yritysten kanssa saavuttaaksemme yhteisen näkemyksen prosessin heikkouksista ja kehityskohteista. Ajatuksenamme oli löytää kaupallistamiseen uusia ideoita yrityskentältä, jotka voisivat tulevaisuudessa vahvistaa tulosten skaalautuvuutta joko tulosten jatkokehittämisen, spinoffien tai muun uuden liiketoiminnan kautta.

- Avasimme työpajoissa hanketyön luonteen rahoittajan, hankeideoinnin, valmistelun ja hankehaun näkökulmasta ja pyrimme nostamaan keskusteluun tuloksen syntyneen näissä vaiheissa.
- Keskustelimme läpi, miten hanketulos käsitetään, mitä se voi olla ja millaisia odotuksia yrityksillä on hanketuloja kohtaan. Kävimme läpi kaupallistamisen ja tuotteistamisen eroavaisuudet sekä nykyisiä toimintamalleja hanketyössä näihin liittyen.
- Yritykset pääsivät kertomaan oman näkemyksensä mitä haasteita nykyisessä prosessissa on, miten uudet ideoidut toimintamallit sopisivat olemassa oleviin järjestelmiin ja millaiset mallit helpottaisivat tuloksellisuuden kehitystä.
- Vertasimme hanketyön prosesseja case-esimerkkien kautta ja kuinka näissä on pyritty ratkaisemaan kaupallistamisen/tuotteistamisen haasteita. Kokosimme ajatukset tuloksellisuuden kehittymisestä aikajänteelle: Ennen hanketta, hankkeen aikana ja hankkeen jälkeen.

Työpajakokonaisuuden toisessa vaiheessa tavoitteenamme oli löytää yritysten tarpeeseen soveltuvat tavat viestiä hanketuloista, löytää uusia toimintamalleja, kartoittaa alustavaihtoehtoja tuloksille sekä testata ideoimaamme ”markkinapaikkaa” hanketulosten jakamiseen ja siirtämiseen yrityksille. Pää tavoite on helpottaa uusien hankkeissa syntyvän tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotiedon löytämistä, teknologioiden käyttöönottoa ja siirtymää yrityksille kohti kaupallistamista ja markkinoille vientiä.

Testasimme markkinapaikkaa verkkoympäristössä ja keskustelimme ammattikorkeakoulujen verkkosivurakenteesta tulosten levittämisen alustana. Yrityksiltä saamamme palautteen mukaan tulosten tulisi olla yleisesti paremmin löydettävissä. Yritykset painottivat asiasisällön ytimekkäämpää tyyliä ja kategorisoinnin sekä otsikoinnin merkitystä. Yleinen hankesisältö ei saisi myöskään viedä liikaa tilaa tiiviissä verkkoympäristössä. Tuloksista kerrottaessa tulisi keskittyä kaupallisiin hyötyihin ja millaiset yritykset niistä voisivat hyötyä. Näiden lisäksi sisällön olisi hyvä sisältää konkreettisia esimerkkejä tulosten soveltamiseen.

Lisäarvon muodostumisen pelikenttä

KAAVIO 2. Tuloksen reitti hankepolulla kuvaa hanketoiminnan lähtökohtia ja mahdollisuuksia

- Kartoitimme yritysten kanssa tulosten viestimiseen alustavaihtoehtoja, jotka palvelisivat eri vaiheissa olevia yrityksiä.
- Määrittelimme tulosten sisällöllisiä tarpeita yritysten näkökulmasta ja toiminnallisia ominaisuuksia käytettävyyteen liittyen.
- Pilottoimme muutamia digihanketuloksia luomaamme ”markkinapaikkaan” ja kehitimme sisältöä yrityksille sopivaan muotoon. Arvioimme alustaa myös hyödyllisyyden ja käytettävyyden näkökulmista.

Työpajakokonaisuuden anti selvensi yritysten tarpeita tuloksellisuuteen liittyen. Se auttoi ymmärtämään ammattikorkeakoulun ja yritysten rooleja työskentelyssä sekä toimivan prosessin merkityksestä. Pajatyöskentely osoitti, että yrityksillä on hyvin erityyppisiä tarpeita tulosten suhteen, mutta myös halu viedä tuloksia pidemmälle kohti konkretiaa. Ammattikorkeakoulujen tuloksellisuuden viestintä ja valmiiden hanketulosten löytäminen on yritysten mukaan suurin kehityskohde. Määrittelemällä hanketulosten olennaiset tiedot niiden kuvaamiseksi tulokset ovat löydettävissä esimerkiksi paketoituna selkeisiin kaupallisuutta tukeviin informatiivisiin kokonaisuuksiin toimialoittain. Tulokset tulisi ottaa keskiöön kaupallisuuteen tähtäävän hankeprosessin kautta ja saattaa tulokset konkreettisempaan muotoon. Edelleen kehitetyistä tuloksista saataisiin näin helpommin lähestyttäviä ja ymmärrettäviä yrityksille. Tulokset toivotaan olevan esim. mielenkiintoisia tuotteita, palveluita, vapaasti jaettavaa uuta osaamista tai liiketoimintakonsepteja. Kehittyvän toimintamallin kautta hankkeen tuloksista kehitetyt konseptit tulisi tehdä näkyviksi tuloksiksi, jotta yritykset voivat hyödyntää hankkeen tuloksia entistä helpommin.

Tuloksellisuuden varmistaminen hankepolun aikana

KAAVIO 3. Yritysten havaitsemat kehityskohteet ja haasteet hanketulosten onnistumisessa.

Yrityksille saavutettu etu:

- **Konkreettisemmat tulokset:** Tulosten esittäminen kaupallisuuden näkökulma huomioon ottaen lisää tuloksen mielenkiintoa ja nopeuttaa niiden siirtymistä liiketoimintaan.
- **Pääsy tutkimustietoon:** Yritykset saavat selkeän ja suoran pääsyn ammattikorkeakoulujen viimeisimpään tutkimustietoon ja -tuloksiin, mikä voi vauhdittaa innovaatioita ja tuoda uusia näkökulmia.
- **Verkostoituminen paranee:** Yhteistyön kautta yritykset voivat luoda uusia kumppanuuksia ja verkostoja muiden yritysten ja ammattikorkeakoulujen kanssa, mikä voi avata uusia mahdollisuuksia ja markkinoita. Parempi viestintä tuloksista johtaa pitkäaikaisiin kumppanuuksiin, yhteistyöhankkeisiin ja yhteisiin tutkimusprojekteihin tulevaisuudessa.

Ammattikorkeakoulujen saavuttama etu:

- **Tutkimustulosten käytännön soveltaminen:** Kun ammattikorkeakoulut jakavat tutkimustuloksensa yritysten kanssa, ne näkevät, miten näitä tuloksia voidaan soveltaa käytännön liiketoiminnassa, mikä lisää tutkimuksen vaikuttavuutta.
- **Opiskelijoiden integrointi:** Ammattikorkeakoulujen opiskelijat voivat hyötyä mahdollisuudesta osallistua hankkeisiin, mikä tarjoaa heille käytännön kokemusta ja paremman ymmärryksen yritysmaailmasta.
- **Pitkäaikaiset kumppanuudet:** Ammattikorkeakoulut voivat rakentaa ja vahvistaa suhteitaan yritysmaailmaan, mikä voi johtaa pitkäaikaisiin kumppanuuksiin, yhteistyöhankkeisiin ja jopa yhteisiin tutkimusprojekteihin tulevaisuudessa.

SILMU JA MAKERSPACE HYVINVOINTI- JA TERVEYS-TEKNOLOGIAVERKOSTON TYÖPAJASSA

Heidi Hintsala

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajat, hyvinvointialan yrittäjät, teknologiayritykset, kuntapäätäjät sekä -kehittäjät kokoontuivat Makerspace tilaan ideoimaan lähivuosien yhteistyötä. Työpajan tavoitteena oli vaiheittaisen fasilitoidun suunnittelun avulla sekä vuoden aikana kerättyyn uuteen tietoon pohjautuen luoda Keski-Pohjanmaalle eri toimijoiden yhteinen hyvinvointi- ja terveysteknologian kehityssuunnitelma.

Työpajan aluksi kahvia nautiskellen jaettiin vuoden benchmarkauksen aikana kertynyttä tietoa hyvinvointi- ja terveysteknologian tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan hyvistä käytännöistä sekä sudenkuopista. Kokemuksia ja näkymiä jaettiin kymmenestä kotimaisesta ja yhdeksästä ulkomaisesta kohteesta SILMU-laitteistoa hyödyntäen. SILMU:n tuflanäytön avulla osallistujat pääsivät tutustumaan esimerkiksi Luulajan teknillisen yliopiston hyvinvointi- ja terveysteknologiaa hyödyntäviin sekä kehittäviin laboratorioihin. Yhdessä ihasteltiin yliopiston Acitivitet-laboratorion tiloja ja sen monipuolista toimintakykyä seuraavaa sekä tukevaa laitteistoa.

Kuva 13. SILMU:n avulla työpajassa tutustuttiin vuoden aikana benchmarkattuihin kohteisiin.

KUVA 14. Makerspace- tila toimi joustavasti pienryhmätyöskentelyyn innovaatioverkoston työpajassa.

Vapaasti tilassa järjestettävät pöytäratkaisut toimivat erinomaisesti pienryhmiin jakautumiseen. Pienryhmissä yhdessä tunnistettiin verkoston vahvuuksia, määritettiin tavoitteita ja suunniteltiin toimenpiteitä sekä vastuita niiden tavoittamiseksi. Lopuksi koottiin kaikkien osallistujien kesken pienryhmien tärkeimmät havainnot yhteen ohjaamaan verkoston lähivuosien toimintaa. Taukoaikoina työpajatilan rento järjestely houkutteli siirtymään paikasta toiseen, tarjoten osallistujille luontevan tilaisuuden jutella ja verkostoitua useampien kumppaneiden kanssa.

Työpajan päätyttyä järjestävä taho jäi vielä fiilistelemään SILMU-tuflanäytön äärelle kiitosvideon nauhoittamista varten. Tästä on hyvä jatkaa yhdessä eteenpäin.

KUVA 15. Centria HealthLabin Keski-Pohjanmaan liiton rahoittama COMEA-hanke hyödynsi SILMU:a ja Makerspacea yhteiseen tulevaisuussuunnitteluun.

HANKKEEN NÄKYVYYTTÄ YRITYKSILLE

Anttoni Porri

Hankkeen näkyvyyttä yrityksille

Videot, animaatiot ja erilaiset visualisoinnit ovat oiva tapa esitellä hankkeen tuloksia ja saada niille näkyvyyttä. Korostimme hankkeen näkyvyyttä yritysten edustajista videoituilla positiivisilla yritystarinoilla, sekä Makerspace -laboratoriotilasta tehdyn interaktiivisen virtuaaliympäristön avulla.

Avoimien laboratoriotilojen visualisointi yrityksille

Kehittyneet 3D-kuvantamistekniikat mahdollistavat erilaisten ympäristöjen realistisen visualisoinnin nopeasti ja tehokkaasti. Tämän vuoksi esimerkiksi laboratoriotilat ovat helpommin saavutettavissa suuremmalle yleisölle, ja niihin päästään vierailemaan virtuaalisesti ajasta ja paikasta riippumatta. Loimme hankkeessa Centria-ammattikorkeakoulun Kokkolan kampuksella sijaitsevasta Makerspace -tilasta kaikille avoimen ja interaktiivisen virtuaaliympäristön, johon on pääsy internetiselaimessa toimivan sovelluksen kautta. Koska sovellus on selainpohjainen, sitä voidaan käyttää useilla eri laitteilla, (mobiililaitteet, tietokone, virtuaalilasit) jolloin se tavoittaa myös suuremman yleisön. Sovelluksen tarkoituksena on antaa yrityksille parempi käsitys Makerspace -tilan toiminnasta ja sen sisältämistä laitteista. Sovellukseen voidaan tarvittaessa lisätä painikkeita, joista on mahdollisuus avata lisää informaatiota tilassa näkyvistä kohteista, tekstin, kuvan tai videon muodossa. Ympäristön immersiota on myös mahdollisuus parantaa virtuaalilasien avulla.

KUVA16. Kuvakaappaus Makerspace -tilan 3D ympäristössä

Tila skannattiin Matterport kameralla, joka asemoitiin fyysisessä tilassa niihin kohtiin, johon käyttäjän haluttiin pääsevän virtuaalimallissa. Näistä kohdista taltiointiin 360 asteen valokuvat, jotka mahdollistavat virtuaalisen tilan tarkastelun joka suunnasta. Skannauspisteet näkyvät sovelluksessa lattialla vaaleina renkainä, mitä enemmän skannauspisteitä on, sitä vapaammin tilassa voidaan liikkua. <https://my.matterport.com/show/?m=7E5YFBW-ty6k>

Tällä hetkellä tilan visualisointi on toteutettu eri kohdista otetuilla 360 asteen valokuvilla, jonka vuoksi virtuaalisen tilan irtaimiston kanssa ei voi olla interaktiossa (esim. huonekalujen järjestystä ei voi vaihtaa). Jatkokehitystä silmällä pitäen, tilasta voitaisiin tehdä 3D-malli, jolloin esimerkiksi irtaimistoa, järjestystä ja valaisua voitaisiin muokata ja päivittää vaivattomasti.

Positiiviset yritystarinat kertovat vertaistietoa

Positiivisten yritystarinoiden videot kuvattiin haastatteluperiaatteella. Videoissa yrittäjät kertoivat omia kokemuksia yhteistyöprojekteista ja kokemuksista sekä yhteistyön vaikutuksista. Editointivaiheessa ääniraidan päälle leikattiin aiheeseen liittyvää kuvituskuvaa ja grafiikkaa, jolloin videosta saatiin visuaalisesti mielenkiintoisempi ja dynamisempi. Saavutettavuus otettiin huomioon videoihin liitettyjen tekstitysten avulla.

Miten videot ja virtuaalimalli toimivat näkyvyyden lisäämisessä?

Koska videot ja virtuaalimalli toimivat selainpohjaisilla alustoilla niiden jakaminen on vaivatonta esimerkiksi sosiaalisessa mediasa. Video / interaktiivinen sisältö voi myös herättää mielenkiinnon esitettävää asiaa kohtaan tekstiä tehokkaammin. Virtuaalimalli valmistui hankkeen loppuvaiheilla, joten näkyvyyden lisäämisen osalta ei ole vielä kertynyt suurta datamäärää. Mallia on kuitenkin esitelty erinäisissä yhteyksissä kuten esimerkiksi Lapin yliopistolla Benchmarking matkan yhteydessä. Vastaanotto on ollut positiivista ja on herättänyt mielenkiintoa Makerspace tilaa sekä skannausprosessia kohtaan, joka lupaa hyvää tulevaisuutta silmällä pitäen. Malli tullaan upottamaan Makerspacen web-sivuille, jolloin se on kaikille avoimena ja näin ollen saavuttaa suuremman yleisön. Videoiden osalta Youtube -linkin jako / upotus eri web-sivuille toimii hyvin näkyvyyden lisäämisen kannalta.

KUVA 17. Kuvakaappaus Positiiviset yritystarinat: ProAgria

BOOST – KONSEPTIN KEHITTÄMINEN

Sandra Holm

Myrsky- hankkeen aikana tarkoitettiin pohtia yritysten kasvusparraus-, eli Boost- konseptin kehittämistä, ja miltä sen tulisi tulevaisuudessa näyttää, jotta se palvelisi yritysten tarpeita parhaiten. Konseptia pyrittiin kehittämään niin, että se sopisi paremmin yritysten yhä tiiviimpään aikatauluun sekä huomioida työelämän ja vapaa-ajan yhteensovittaminen, joka on yhä tärkeämpää sekä työntekijöille että yrittäjille. Yhteinen kysely toteutettiin alueella, jotta saataisiin paremmin selville, minkä tyyppisiä työpajoja ja tapahtumia alueen yritykset toivoisivat.

Boost- konsepti on aiemmin ollut kahden päivän mittainen kasvusparraus- työpaja, joka on suunnattu mikro- ja pk-yrityksille. Kasvusparraus- työpaja on Centrian sekä yrkeshögskolan Novian kehittämä konsepti, jossa autetaan yrityksiä kasvuun ja kehitykseen nopeilla kokeiluilla, sparrauksella sekä vertaistuellalla. Boost- konseptia on kehitetty ja toteutettu yhteistyössä Novian kanssa vuosina 2016–2021, ja sitä on vedetty kymmenille yrityksille näiden vuosien aikana. Boostit ovat aiemmin käsitelleet eri teemoja, mm. liikeidean kehittämistä (Start Up Boost), strategiset päätökset liiketoiminnan suunnan muuttamiseksi tai liiketoiminnan kehittämiseksi (Shape Up boost) sekä yrittäjyyden vieminen seuraavalle tasolle (Kasvubooosti). Boost- päivät sisältävät yhdistelmän erilaisia työkaluja, lyhyitä luentoja, ohjausta, neuvontaa ja valmennusta. Tärkeä osa Boosteja ovat yhteisöllisyys ja yhteiskeskittämistoiminta, jotka edistävät osallistujien kehittymistä. Boostit ovat osoittautuneet onnistuneeksi konseptiksi, joka edistää liiketoiminnan kehittämistä.

Tämän hankkeen aikana kehitettiin konseptia niin, että Boost-työpajojen päiviä sekä aikatauluja muutettiin. Boosteja on aiemmin pidetty yhden viikonlopun aikana, jolloin ensimmäinen Boost- päivä on ollut perjantaina klo. 15.00–21.00, ja toinen päivä lauantaina klo. 9.00–15.00. Kyselyn perusteella ihmiset toivoivat, että tapahtumat sijoittuisivat viikonlopun sijaan arkipäiville ja että tapahtumat olisivat muutaman tunnin mittaisia. Näin ollen Boost-tapahtuma on joustavampi ja osallistujilla on parempi mahdollisuus päästä mukaan työpajoihin. Kun Boost- päivien välillä on useampi päivä sekä viikonloppu, antaa se myös mahdollisuuden sisäistää mitä on oppinut sekä reflektoida asioita oman yritystoiminnan kannalta.

Toteutimme hankkeen aikana Kick Off Boostin yhteistyössä Novia ammattikorkeakoulun kanssa. Työpajat järjestettiin Centrian Pietarsaaren kampuksella, jossa on hyvät tilat työpajatyöskentelylle. Työpajat oli suunnattu sekä uusille yrittäjille, että niille, jotka kaipaavat uutta alkua yrittäjyydelle. Kick Off Boost antaa osallistujille työkaluja asiakkaiden tunnistamiseen, liiketoimintamal-

KUVA 18. Kick Off Boost-työpaja. (kuva Tobias Björkskog)

lin kehittämiseen sekä viestin paketoimiseen tarinankerronnan avulla. Työelämä resilienssi, eli muutoksiin sopeutuminen, pyrittiin integroimaan Boost- tapahtuman teemoihin. Uusia digitaalisia työkaluja tulee jatkuvasti markkinoille ja on tärkeää, että yritykset voivat hyödyntää näitä mahdollisimman hyvin. Siksi tekoälyn hyödyntämistä käytännön esimerkein oli yksi tapahtuman teemoista. Boostin ohjelmaan sisältyi asiantuntijapuheenvuoroja, käytännön harjoituksia sekä työkaluja oman yrityksen kehittämiseen. Kahden iltapäivän jälkeen osallistujilla on tietoa siitä, miten oman yrityksen strategiaa ja liiketoimintamallia voi kehittää sekä miten tekoälyä voi hyödyntää digitaalisessa markkinoinnissa. Lisäksi Pietarsaaren seudun Kehittämissyhtiö Concordia tarjosi osallistujille mahdollisuuden konsultointiin yritysneuvojan kanssa.

Osallistujapalautteen perusteella keskustelu muiden kurssilaisten kanssa, Boost- päivien teemat, asioiden pilkkominen pienempiin osiin sekä tekoälyn hyödyntäminen työssä oli nostettu Boost-päivien arvostetuimmiksi asioiksi. Erityisesti omien ajatusten vaihtaminen pienryhmissä oli osallistujien mielestä antoisaa. Sparrausta toisten yrittäjien kanssa on hyvä tapa kehittää omia ajatuksia ja ideointiprosessia. Osallistajat pitivät myös siitä, että työpajat järjestettiin toimisto-aikaan, eikä illalla.

Boost- konseptin kehittämisessä haasteena on ollut kohderyhmän tavoittaminen sekä ylitarjontaa moniin ajankohtaisiin aiheisiin liittyvistä tilaisuuksista alueella, esim. kestävään kehitykseen ja vastuullisuuteen liittyen. Erityisen tärkeäksi on havaittu yritysten toiveiden kuuleminen, sekä ajankohtaisten teemojen käsitteleminen työpajoissa. Lisäksi markkinointi on jatkuvasti toivottu teema, jota yritykset haluavat mukaan työpajoihin. Yhteistyö yrkeshögskolan Novian kanssa on hankkeen aikana sujunut erittäin hyvin, ja on ollut hienoa kokea tiivistä ja toimivaa yhteistyötä ammattikorkeakoulujen välillä.

MIKRO-OPINNOT

Sandra Holm

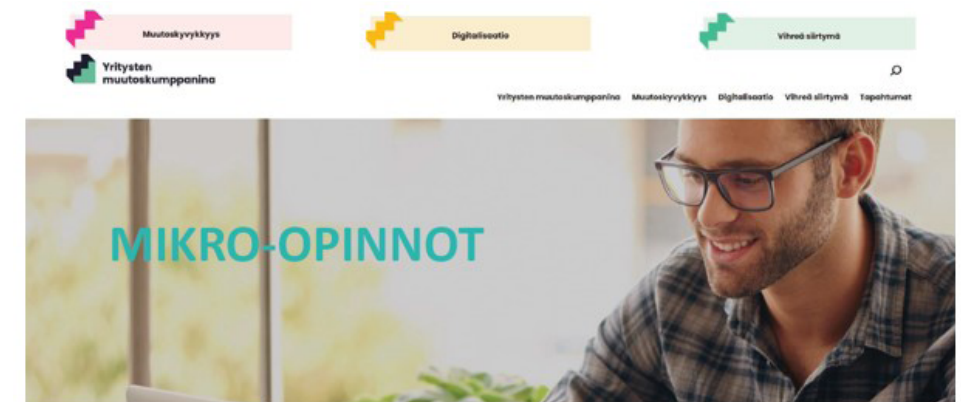
Hankkeessa kerätyt mikro-opinnot

Myrsky-hankkeen aikana Suomen 22 ammattikorkeakoulua ovat keränneet yhteen lyhyitä oppimiskokonaisuuksia, ns. mikro-opintoja, joita jokainen voi vapaasti hyödyntää omien tarpeidensa mukaan. Työelämä vaatii jatkuvaa osaamisen kehittämistä ja mikro-opinnot tarjoavat joustavan mahdollisuuden tähän. Mikro-opinnot tarjoavat hyvän mahdollisuuden kehittää omaa osaamista töiden ohella tai omalla ajalla. Hankkeessa kerätyt mikro-opinnot voivat olla lyhyitä, 10–30 minuutin mittaisia inspiraatioita tai syvempiä kokonaisuuksia eri aiheista. Mikro-opinnot liittyvät kolmeen pääteemaan, jotka ovat muutostykyvyys, vihreä siirtymä ja digitalisaatio. Kaikki ammattikorkeakoulujen tarjoamat mikro-opintokokonaisuudet ovat koottu yhteen yrittystenmuutoskumppanina.fi sivustolle, jossa opinnot ovat vapaasti hyödynnettävissä.

Centriassa pohdittiin hankkeen alussa, millaisia mikro-opintoja tarjottimelle laitettaisiin ja miten näitä opintoja tulisi parhaiten kerätä organisaation sisällä. Päädyttiin siihen, että Myrsky-hankkeessa kerätään yhteen TKI-toiminnan kautta tuotettuja materiaaleja. TKI-toiminta on Centriassa laajaa, ja monissa hankkeissa syntyy paljon hyvää kurssimateriaalia, luentoja, oppaita ja podcasteja mitä voitaisiin hyödyntää laajemmin. TKI-toiminnassa tuotettuja materiaaleja ovat usein avoimia ja vapaasti jaettavissa. Siksi päätimme, että näitä aineistoja tulisi hyödyntää myös tässä hankkeessa.

Haasteena mikro-opintojen keräämisessä oli se, ettei meillä ollut tarkkaa tietoa siitä, mitä kaikkea materiaaleja ja kursseja on tuotettu aiemmissa hankkeissa, ja millä tavalla näitä voitaisiin parhaiten kartoittaa ja koota yhteen. Kyseltiin eri hankkeiden projektipäälliköiltä sekä asiantuntijoilta, millaista materiaalia ovat hankkeissa tuottaneet ja pohdittiin, sopisivatko materiaalit Myrsky-hankkeessa kerättäviin aineistojen teemoihin. Näin ollen sopivien mikro-opintojen kartoittaminen ja kerääminen oli toisinaan hidasta, eikä se ole optimaalinen tapa kerätä aineistoa. Tarvitaan siis parempi, tehokkaampi ja järjestelmällisempi tapa kerätä organisaation sisällä tuotettuja materiaaleja. Hankkeen aikana on herännyt ajatuksia ja ideoita siitä, miten voitaisiin paremmin tuoda esille hankkeissa tuotettuja avoimia materiaaleja oman organisaation sekä muiden käyttöön.

Centrian osalta hankkeen yhteiselle sivustolle kerättiin mm. lyhyitä videoita vastuullisuuteen, kiertotalouteen ja riskienhallintaan liittyen, joista oppija voi saada käsityksen aiheesta ja miten näiden teemojen konsepteja voi omassa työelämässä hyödyntää. Sivustolle on viety myös luentotalenteita esihenkilötaidoista ja itsensä johtamisesta etätöissä sekä vastuullisuudesta ja muutosjohtamisesta. Markkinointi ja viestintä on monille yrityksille kiinnostava aihe, josta mielellään oppivat lisää, ja tämän vuoksi sivustolle on tuotu myös opaskirja markkinoinnin vahvistamiseen tarinankerronnan avulla. Lisäksi hankkeissa tuotettuja julkaisuja monimuotoisuudesta työyhteisössä, digiprojektien suunnittelusta sekä kokeilukulttuurin edistämisestä kerättiin yhteiselle sivustolle. yrittystenmuutoskumppanina.fi sivustolle tuotuja mikro-opintoja voi hyödyntää myös Myrsky-hankkeen päättymisen jälkeen, sillä sivusto on auki vielä vuoteen 2028 loppuun saakka.

**Tule mukaan oppimaan –
kilpailukykyä askel kerrallaan**

KUVA 19. Mikro-opintotarjonta. (muokattu kuvakaappaus yrittystenmuutoskumppanina.fi sivustolta)

TEKOÄLYTYÖPAJAT YRITYKSILLE

Emilia Nygård

Elinkeinoelämän tutkimuslaitoksen (Etlä) lokakuussa 2023 julkaistussa tutkimuksessa tutkittiin generatiivisen tekoälyn vaikutuksia Suomen työmarkkinoilla. Tutkimuksen mukaan viidennes työskentelee ammateissa, joissa he altistuvat generatiiviselle tekoälylle merkittävästi (yli 50% työajasta). Noin 70 % työntekijöistä on ammateissa, joissa altistuminen generatiiviselle tekoälylle on vähintään viidennes työajasta. Toisaalta, vain kahdessa prosentissa ammateissa altistuminen on vähintään 80 prosenttia työajasta. Altistuminen tässä yhteydessä viittaa työtehtäviin, jotka voidaan suorittaa kokonaan tai osittain käyttäen generatiivista tekoälyä. (Kauhanen, Pajarinen & Rouvinen, 2023.)

Tutkimuksen valossa suurin osa työntekijöistä tulee siis altistumaan generatiiviselle tekoälylle ainakin jollakin tasolla. Vaikka merkittävät ammattikohtaiset muutokset generatiivisen tekoälyn seurauksena ovat epätodennäköisiä, useimmissa ammateissa tulee olemaan tarve sopeutua ja integroida tekoälyä osaksi työtä.

KUVA 20. Tekoälytyöpaja Ylivieskassa. (kuva Kirsi Palomäki)

Tekoälyn ja erityisesti generatiivisen tekoälyn vaikutuksista työhömmä on tullut viimeisen vuoden aikana paljon käsitelty aihe eri medioissa. Harva on onnistunut välttämään lukemasta generatiivisen tekoälyn mahdollisista vaikutuksista työhön, mutta generatiivisen tekoälyn käyttö yrityksissä ei ole niin yleistä, kuin uutisoinnista voisi päätellä. Solitan ja IRO Researchin toteuttaman kyselytutkimuksen mukaan Suomen TOP500-yrityksistä noin puolet kertoi valmistautuvansa hyödyntämään tekoälyä jollakin tasolla, samaan aikaan kun kolmannes ei hyödyntänyt sitä liiketoiminnassaan ollenkaan, eikä tutkimushetkellä ollut käynnissä aloitteita tai linjauksia tekoälyyn liittyen. Kysely tehtiin kesä-elokuun aikana 2023. (Solita, 2023)

Katsoessa kentää toiselta puolelta, työnhaku Suomessa 2023 tutkimuksen mukaan vain 8 % vastaajista oli hyödyntänyt tekoälyä työhaussa. Yksi keskeisin syy olla käyttämättä tekoälyä oli, ettei työnhakija osaa käyttää tekoälyä tai ei tiennyt miten sitä pitäisi käyttää. (Duunitori, 2023.)

Etlän tutkimusryhmä totesi tutkimusraportin lopussa, että tekoälyn suurin uhka Suomen työmarkkinoille on se, että ihmiset ja organisaatiot eivät kokeilisi innokkaasti siihen liittyviä mahdollisuuksia. MYRSKY-hankkeessa haluttiin myötävaikuttaa tähän, järjestämällä yrityksille mahdollisuuksia lisätä työntekijöidensä tietämystä tekoälystä.

Tekoälytyöpajoja toteutettiin yhteensä neljä. Ne järjestettiin Pietarsaaren, Ylivieskan ja Kokkolan kampuksilla loka-joulukuun aikana. Yksi työpaja järjestettiin kaksiosaisena etätoteutuksena Teamsin välityksellä. Ajatuksena oli tarjota matalan kynnyksen tilaisuuksia tutustua tekoälyyn. Osaamisvaatimuksia ei koulutukseen osallistumiseen ollut, vaan toiveena oli saada mukaan kokemattomia tai aloittelijatason tekoälykäyttäjiä.

Tekoälytyöpajoilla haluttiin kansantajuistaa tekoälyä ja antaa osallistujille ensimmäinen kosketus generatiivisen tekoälyn maailmaan. Halusimme tarjota sopivassa suhteessa teoriaa ja käytäntöä, jotta osallistujien olisi helpompaa käyttää tekoälytyökaluja jatkossa.

Tekoälytyökalujen tehokasta käyttöä varten, tulee tietää miten tekoälytyökalut toimivat ja ymmärtää niiden mahdollisuuksia ja rajoituksia. Näihin kysymyksiin MYRSKYN tekoälytyöpajoissa haluttiin ensisijaisesti vastata. Työpajapäivien aikana keskusteltiin siitä, mitä tekoäly on, miten se toimii ja minkälaisia eettisiä näkökohtia sen käyttöön liittyy. Päivän aikana harjoiteltiin kehittämistä käytännössä eri esimerkkien ja työkalujen avulla. Toiveena oli, että päivän päätteeksi, jokaisella osallistujalla olisi ajatus siitä, mihin tekoälytyökaluja voisi omassa työssään ja arjessaan käyttää. Koulutuksen osallistujapalautteesta päätellen

KUVA 21. Tekoälytyöpaja Ylivieskassa. (kuva Kirsi Palomäki)

koulutus tavoitti hyvin kohderyhmänsä. Kaiken kaikkiaan päiviä pidettiin onnistuneina ja tarpeellisina. Palautteesta on luettavaa myös se, että tarve vastaavanlaisille, matalan kynnyksen hands-on-työpajoille on suuri.

LÄHTEET:

Duunitori, 2023. Kansallinen rekrytointitutkimus osa 3. Työnhaku Suomessa. Viitattu 21.12.2023.

Kauhanen, A., Pajarinen, M. & Rouvinen, P. 2023. Etlä. Generatiivisen tekoälyn vaikutuksista. Saatavilla: <https://www.etla.fi/julkaisut/muistiot/generatiivisen-tekoalyn-vaikutuksista/>. Viitattu: 21.12.2023.

Solita. 2023. Tutkimusraportti: Suomen Top500-yhtiöt GenAI:n hyödyntäjinä. Saatavilla: https://hub.solita.fi/hubfs/Solita_Gen_AI_survey%20report_2023_FIN.pdf. Viitattu 21.12.2023.

